

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sânt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, în 23 Septembrie

Săptămâna trecută capitala monarhiei noastre a adăpostit între zidurile sale o sumă de bărbați, cari adunați în un congres — congresul higienic — au chipzuit asupra mijloacelor prin cari se poate alunga miseria dintre oameni, prin cari vieța devine plăcută, și omul adevărat membru folositoriu al omeniei. Îi cade bine omului se mai vadă și activitatea nepretențioasă a oamenilor puși în serviciul societății, îi cade bine să vadă o activitate condusă de binele comun, ferită de frecările de tot soiul, de combinațiuni politice, luptă de rassă, luptă de interese și de partidă, îi cade bine se vadă o clasă de oameni adunată din toate părțile lumii spre a-și comunica unul altuia cunoștințele basate pe experimentele lor, a chipzui reciproc, și a comunica lumii rezultatele științei cu privire la igiena trupului. Și cu deosebire îi cade bine această cronicariului, care și el ca om, are inimă pentru societate, pentru ai sei și pentru sine, și-i cade bine în zilele noastre, când întreagă Europa zace sub greutatea armatelor, acestea sub greutatea armelor, când și de și publicul cetitoriu, cetățeanul pacinic este alarmat cu sciri care de care mai îngrijitoare, care de care mai sensaționale, din cari însă mai puțin profită adevăratele interese ale omeniei.

Puținul spațiu de care dispunem în diarul nostru, nu ne permite să urmărim pas de pas binecuvântata activitate a congresului higienic, care și-a încheiat activitatea sa tocmai acuma în Viena.

Datori suntem însă să luăm act despre desbaterile, ce avură loc în acest congres cu privire la pericolul cel mare, la care omenimea este espusă, prin prea multa folosire a beuturilor spirituoase, și suntem datori să luăm act despre constatările bărbaților de știință, cari constatări bine trebuiesc accentuate la poporul nostru, care și el suferă în mare parte de patima beției, ba în unele ținuturi acestă patimă a luat caracterul unei epidemii contagioase, care a infectat pături întregi din societate.

Dintre toate păcatele beția este păcatul cel mai mare, pentru-că el este capul tuturor răutăților, isvorul, din care ese șirul lung al celorlalte păcate. Barbații erudiți din congresul dela Viena au creșut de cuviință să se ocupe cu cestiunea alcoolismului, și în marea lor erudițiune se constată inriurința cea rea a lui, asupra organismului omenesc.

Noi suntem datori se constatăm, că în un organism stricat de prea multa folosire a alcoolului, nu mai poate locui spirit sănătos, prin urmare pe

nici un teren al vieții publice nu mai putem folosi pe omul cădut în patima beției.

Noi avem mare trebuință de toată puterea de vieță a poporului nostru, și ea trebuie se formeze obiect de serioase îngrijiri în fața pericolului, care ne amenință din partea beuturilor spirituoase. Și trebuie se constatăm, că la noi prea puțin se lucră pentru delăturarea acestui rău. Din contră am putea afirma, că indirect el este promovat chiar prin protecționarea acelor, cari și-au făcut problemă de vieță se ruineze țeara prin alcoolism.

Ecclatantă dovadă despre aceasta ne dau desbaterile din Vinerea trecută la congresul higienic din Viena. În șirul celor mulți învățați, cari au vorbit despre stricăcioasa influință a alcoolului vom face amintire despre Dr. Mauritiu Gauster din Viena. An de an crește în Austria numărul bețivilor, — așa se plânge acest om al științei. Dacă va merge tot așa, Austria e împinsă la perire. În Austria alcoolismul se susține cu puterea: în loc de a stîrpi crișmele, ele se înmulțesc, căci arēnda lor — după cum se crede — aduce foloase statului. Concesiunile cele mari făcute crișmelor ar fi bine se fie esaminate de către parlament, nu din punct de vedere financiar, ci mai mult din punct de vedere igienic. În Austria nu ne putem aștepta la o limitare a producțiunilor de alcool, căci producerea e pusă în mâna unor cercuri politice cu mare influință, cari din această industrie trag enorme foloase.

Așa se plânge germanul din Austria, și nu fără cuvânt. Ne-ar fi plăcut mult să fie fost de față la această epocală ședință a congresului higienic și vre-un bărbat cu inimă, de prin părțile noastre, să spună el ce face guvernul nostru pentru stîrpirea alcoolismului, ne ar fi plăcut se aușim vre-o voce cu autoritate despre efectele alcoolismului la noi, numai din incidentul alegerilor dietali din vara trecută, ca să vedem, întru cât sunt și la noi oameni de știință, cari condiționează viața și consolidarea statului dela o populațiune sănătoasă, și nu dela o populațiune stricată, trecută prin toate boalele, care nu mai e bună de nimica, decât puținele zile ce le mai are să le petreacă în desfrânare în onoarea curentului bolnăvicios de ași, care se numește maghiarisare.

Nu este bine să ne perdem speranța în îndreptarea lucrurilor spre bine. Avem nădeșdea, că se vor întoarce toate spre bine, curentul sănătos, propagat de oamenii de știință va străbate în cele din urmă și la noi, și statul, societatea, biserica, toate și toți vor lucra contra alcoolismului, care începe a lua dimensiuni tot mai înspăimântătoare.

Revista politică.

Frica ce domnia în toate părțile pentru urmările incidentului dela granița franceză a dispărut. Lucrul s'a aplanat în grabă, și încă spre mulțămirea ambelor părți. Aceasta prietinească înțelegere între Franția și Germania, față de incidentul de curēnd întemplat, a dērimat mult din părerea esagerată, ce o avea lumea despre ura neîmpăcată ce nutresc țările vecine una față de alta. Acum se așteaptă, că Franția și Germania chiar în urma acestui incident, vor stabili între ele o bună înțelegere în ce privesce comunicațiunea preste frontieră, prevenind astfel re-petirea unor casuri de natura celui de curēnd întemplat. Din cuvintele trimisului Germaniei, contelui Münster, ce le a rostit către ministrul de esterne Flourens se poate destul de clar cunoaște intențiunile Germaniei de a manșinea pacea. Acela a mărturisit adecă, cum Germania cu părere de rău a luat la cunoștință casul întemplat la graniță și că, la tot casul veduvei Brignon i-se va vota o pensiuine, și că el din toate puterile va căuta, ca lucrul să nu se prea încordeze. În Paris tot cursul lucrului precum și eliberarea tinērilor Schnaebler a mulcomit foarte mult spiritele agitate. În Germania mulțămirea e generală, excepțiune făcēnd „Kreuzzeitung“, care în un ton vrășmășesc numește condițiunile de împăciuire impuse de Franția: „nerușinate pretensiuni franțozesci!“

Întâlnirea ministrului Crispi cu prințul Bismarck, ca toate întâlnirile dintre diplomații mari, preocupă foarte mult presa din toate părțile. Neliniscea, ce a scornit'o această întâlnire, provine numai din împregiurarea, că oamenii nu cunosc adevărata cauză a întâlnirii. Din multe părți se susține, că convenirea ministrului Crispi cu Bismarck are de scop a se mijloci împăciuire între Italia și Papa. După cum esplică lucrul însă foile din Paris, împăciuirea aceea este o cestiune, care atinge numai pe italieni, și în care deci cancelariul Bismarck nu se prea poate amesteca. Apoi dacă chiar ministrul Crispi voește să cerceteze pe cancelariul german, atunci n'ar avea lipsă să călătorească încognitō. Această întâlnire nu-i convine de loc Franței, precum nici chiar Rusiei.

Ceriul Bulgariei nu s'a mai înseninat. Puterile, care stăruiau cu tot dinadinsul, ca să se pună odată capăt stărei neliniscite, ce de atâta timp domnesce în Bulgaria, acum se pare, că tot ele prelungesc această stare. La nota Porții de curēnd trimeasă cabinetului din Petersburg nu se va putea răspunde, după cum se asigură, până nu se va reîntoarce țarul Alexandru la Petersburg. Dealtcum cabinetul rusesc

FOIȚA.

Excursiune la o cetate și la o peșteră.

C. Peștera.

(Urmare.)

După ce ne stēmpărărăm setea cu cuprinsul ploscei și mai odihnim nișel, luarăm hotărēirea a mai intra odată în peșteră, ca se căutăm nu se mai află cumva vre-o peșteră laterală, eventual continuarea peșterii celei mari. Pornim. Căutând în toate părțile, mai cu deamēnuntul ca la prima intrare, ajunserăm la gaura din pāretele din dreapta al salei Nr. 3. Ne mai uitărăm odată cu toții pe rēnd dar se exprimă părerea, că aci nu putem intra.

— Stați aci, că me duc eu — țisei eu, și luând o făclie în mână m'am virit cum am putut până la lărgământ, aci am aruncat băta jos și am sărit după ea, la o afundime de vr'o 2 metri. Norocul meu, că a fost pământ moale de desubt și astfel nu mi s'a întemplat nimic. Aci jos era locul larg. Căutând spre dreapta am vēdut o grămadă mare albă, dau cu băta prin ea și vēd că e var stins în formă de praf. Înainte! Mergēnd pe această peșteruță înainte, incurēnd începu a deveni tot mai strimță până ce abia mai încăpeam pe ea. Acum era îngustă, dar înaltă și cu

cotituri foarte multe. Ici-colea se lărgea apoi earăși devenea strimță. — Într'o lărgămintē am dat de o grămadă de oase rupte și mânate de dintele timpului. De unde au venit aceste oase aci, eu nu știu. Poate că dela animale sălbatece rētăcite pe aci, cari nu au mai putut eși și acolo au perit. Dela o vreme n'am mai putut înainta din cauză, că strimțoarea — ca să nu-i țic peșteră — pe care am venit, aci lua o direcțiune verticală drept în sus și-mi era imposibil să me urc pe ea.

— Poate că această corespunde cu gaura, pe care și-a băgat hoții comorile — cugetai eu și me întorsei înapoi la gaura pe care am intrat și unde îmi rēmaseră tovarășii, cari într'aceea au tot strigat după mine, dar eu n'am aușit nimic eară ei, cugetând că eu m'am prăpădit pe acolo, erau desperați. Bucuria lor când m'au vēdut.

Dar acum alt necaz! Când am intrat mi-a fost ușor a sări în jos, dar acum cum se sar în sus, căci de suit nu era vorbă, ne avēnd de ce me prinde, de-oarece stānca forma un adevărat pārete luciu, fără nici un colț. Tānase își scosese capul pe gaură, ca se vadă ce fac. Eu am pus făclia în vērful bățului și i-am întins'o lui. După aceea i-am întins băta, ca se o apuce bine, eară eu m'am tras pe ea în sus, cu mare necaz. Ajungēnd sus unde zidul forma un fel de scaun la gura gauri, am șeșut pe el până ce s'a retras Tānase din gaură, apoi

am eșit și eu. — Numai după aceea mi-a venit în minte, că țeu! foarte ușor s'ar fi putut întempla să nu mai pot eși de acolo.

După ce am căutat înzădar și n'am mai aflat alte găuri mai mari sau peșteri, am eșit afară și am pornit către casă. Adecă nu! Mai întâiu trebuia să prānșim, căci era la o oară și eram flāmānși. Ne pachetarăm colecțiunile și pornim în jos. „Moșul“ luase un stalagmit puternic, ca să-l folosească de pisoiu, cu care să sdrobească sarea în piuă, și-l ducea pe umēr.

— Veniți până colea mai la vale, că acolo este un isvor și umbră bună lângă el. Acolo să prānșim.

Sosind la isvor „moșul“ își puse sarcina jos; dar fiind că-i apēsase umerii prea tare, el o durigă numai de pe umēr în jos, eară bietul pisoiu, supērat de această necomplēsantă, să rupse în două. „Moșul“ surprins de această cutezanță a pisoifului, se uita la el a milă și a pagubă și clătina din cap.

— Uite! Apoi pentru asta mi-am rupt eu umerii cu tine? — țise el. Eară noi glumind asupra întēmplărei ne grupărăm pe earbă lângă māncare și în preajma isvorului. În decursul māncării nu ne-a lipsit nici musica. Nisce pāsărele cāntau în apropiere, eară din depārtare se aușia șgomotul apei.

(Va urma.)

Braşov și Sibiu, contele Andrei Bethlen și contele Paul Bethlen au trimis și ei la același muzeu archiva lor familiară aflătoare în posesiunea lor. E de interes pentru scrutoarea istoriei această bogată colecțiune de documente, care conține multe date de mare însemnătate, mai cu seamă din periodul când s'a întâmplat catastrofa dela Mohaciu. Însemnătatea cea mai mare a acestei archive predată de o familie ai cărei strămoși au fost oare-când căpetenii în această țeară, zace într'aceea, că ea este prima arhivă voluminoasă, care conține date referitoare exclusiv la istoria Transilvaniei.

* **Esportul cailor din Austro-Ungaria** e permis de aci înainte nu numai prin locurile arătate în ordinațiunea circulară din Iuliu, ci și pela punctul Buch dintre granița austriacă-elvețiană.

* **(Noul lordmajor din Londra.)** Mare svon a produs denumirea posesorului dela „Hotel Royal” a d-lui Polydor de Keyzers, de lordmajor al Londrei. Keyzers, de nascere belgian, e catolic, și casul acesta este cel dintău de când cu reformațiunea, ca un catolic să se pună în fruntea administrațiunei comunale a Londrei. Ce e mai mult, alegerea a fost făcută cu unanimitate.

* **(Popoare pitice la Congo.)** — Un agent al statului Congo (în Africa), doctorul Wolff, a pătruns în ținuturile locuite de pitici și le-a studiat moravurile. A dat peste sate întregi, locuite de bărbați și femei mici, de o înălțime cel mult de 1 metru 4 centimetri. Toți piticii din acel ținut poartă numele de Batuas. Ei trăesc numai cu vânătoarea și cu vin de palmieri. De ordinar ei se căsătoresc numai între dēnșii și se încrucișează rar cu alte rase mai mari. Ei se urcă cu mare ușurință până la virfurile palmierilor spre a culege fructele, și sunt foarte abili în prinderea fearelor sălbatice cu lanțuri s'au curse. Batuas sunt de o constituție foarte robustă; au părul scurt și lănos. Barbă n'au de loc. Indigenii spun însă, că mai departe spre nord sunt câte-va popoare de pigmei, cari poartă bărbi lungi și unsuroase. Toate aceste neamuri de pitici nu formează un popor compact, ci se găesc isolate printre alte popoare de o statură mai înaltă și par a fi ultimele resturi s'au urmași ai unei rase primitive.

* **(Un bărbat somnoros.)** — În zilele trecute plecă cu calea ferată o jună păreche îndată după cununia lor, dela Timișoara la Wiesenhalde locuința soțului. Juna căsătorită se despărțea cu lacrimi de părinții ei, pe cari n'avea să-i mai vadă până în primăvara viitoare. Abia se puse trenul în mișcare și soțul începu a căsca din gură, un lucru, care nu plăcea de loc soției sale; după câteva minute urmă o nouă căscare și apoi junele căsătorit nu întârziă să adoarmă. Trenul trecuse deja două stațiuni, când în fine junele căsătorit se deșteptă din somnul său. Deschidând ochii se uită în jurul lui căutând pretutindeni soția, fără s'o găsească. În locul ei descoperi un billet prins cu un ac de gămălie pe haina lui, care avea următoarea cuprindere: „Scumpul meu soț, ai dormit atât de bine, că n'am voit să te deștept din somn. Un bărbat, care poate dormi atât de bine în ziua cununii sale, merită a se bucura de dulceața somnului său neconturbat de nimeni și mai puțin de soția lui. Adio! Îți urez visuri plăcute!”

Juna doamnă părăsise trenul la Merczydorf și se întoarse la casa părintească, declarând, că nici o putere omenească n'o poate îndupleca să trăiască cu un om atât de somnoros.

* **(Rectificare.)** În Nr. 94 al foaiei noastre, pe baza cercetării orale a dlui învățator Filaret Dăisorean am făcut rectificarea, că p. 9 din programul adunării generale a reuniunii învățătorilor din districtul Făgărașului va fi executat de dēnsul; astăzi primim o epistolă din partea dlui învățator Ioan Bonea, în care pe larg ne desfășură, că am fost seduși prin recercarea învățătorului F. Dăisorean astfel facem rectificarea: că programul e genuin așa după cum s'a publicat în Nr. 92, și regretăm, că am fost seduși să facem rectificarea amintită. Red.

* **(Bibliografic.)** „Candela”, foaie bisericească-literară, Nr. 9 are următorul cuprins: 1. Omiliile s. Ioan Chrisostom la epistola către Romani. 2. Personalitatea preotului ortodocs. 3. Morala testamentului vechiu în periodul evraistic. 4. Cuvântare la înălțarea cinstitei și de viață făcătoarei cruci. 5. Cuvânt ținut în Crasna de par. Samuil Pietroschi în ziua sântului Ilie a anului 1887 cu ocaziunea sântirei locului adaus la cinterimul morților. 6. Cronica.

— A apărut în tipografia Alexi din Braşov „Noul călindar de casă” pe anul bisect 1888. Anul VIII. Prețul unui exemplar 30 cr.

— „Cuvântări funebrele și iertăciuni” din autori renumiți prelucrate de Titu Budu, paroch-protopop în Satu Șugatag. Tomul II. Gherla, 1887.

Multe sunt cauzele, cari împedecă pe preoții nostri a-și implini una din cele mai esențiale părți ale chemării lor de părinți sufletesci: predica. Abstragēnd dela nedestoinicia utorora sau altora în compunerea de predici. — împregiurarea, că cei mai mulți fiind siliți a lucra cu brațele, ca să-și câștige cele de lipsă pentru traiu, îi împedecă, nu le lasă la dispoziție timpul și liniscea recerută pentru compunerea predicilor. Între astfel de împregiurări, se înțelege, că cei ce pot și vor, aduc mare serviciu cauzei prin compunerea și prin publicarea predicilor lor.

Cartea de care ne este vorba, are menirea de a veni în ajutorul preoților și a le face posibilă rostirea de cuvântări bune și folositoare la înmormântări — Ea cuprinde 36 predici funebreale pentru diferite ocaziuni și 13 iertăciuni. — Ocaziune bună pentru a da sfaturi părintesci și învățături morale, află preotul la înmormântări, când inimile credinciosilor sunt mai accesibile. — Ținând cont de această împregiurare dl Titu Budu, în cuvântările sale s'a nisuit a scoate din casuri concrete și exemple, învățături folositoare. Modul cum o face aceasta este destul de ușor, totodată plăcut și convingător.

Prin aceasta nu voim să șicem, că preotul să cetească la ocaziuni diferite, cuvântările așa cum le a lucrat autorul fără nici o modificare. Este de lipsă, ca înainte de a folosi cutare sau cutare predică, preotul să o cetească acasă, să o prelucere acomodat împregiurărilor locale și lipselor morale ale fiilor sei sufletesci. Numai astfel cartea își va ajunge scopul, pentru care e menită. P.

Raportul

primului secretar Ioan Pop Reteganul, către On. comitet de ajutorare cu abecedare și legendare a elevilor săraci dela scoalele române rurale, cu reședința în Rodna veche, Transilvania.

(Incheere.)

II. Din banii acestia s'au spesat: S'a cumpărat un protocol de evidență 1 fl. 10 cr. S'a spesat cu posta 7 fl. 48 cr. Domnilor: Petri în Năsăud pentru abecedare 10 fl., I. Popescu în Sibiu pentru abecedare 6 fl., tipografie în Sibiu pentru abecedare 12 fl., d-lor: Petri în Năsăud pentru legendare și abecedare 25 fl., I. Popescu în Sibiu pentru legendare și abecedare 20 fl., tipografie seminariale în Blaș pentru abecedare și legendare 20 fl., dlui Petri în Năsăud pentru abecedare 6 fl., tipografie din Blaș pentru abecedare 8 fl., d-lor: Drotleff în Sibiu pentru abecedare de Petri 6 fl., Petri în Năsăud pentru abecedare 2 fl. Spese cu scoaterea pachetelor, material de pachetat 8 fl. 32 cr. Suma 131 fl. 90 cr.

Mai sunt deci bani gata 23 fl. 50 cr., cari formează cassa rest. pro 1887/8.

III. Cărți cerură: 1. de Vasile Petri: Ignat Grigorescu, învățator în Cernesci 24 abecedare 6 legendare; Nicolae Michăescu, învățator în Negriesci 15 abecedare 10 legendare; George Brătean, învățator în Vama 20 abecedare; Simion Moldovan, învățator în Betlean 26 abecedare 20 legendare; Ioan Budelecan, învățator în Guratelecul-Hodolului 40 abecedare 30 legendare; George Măcelar, învățator în Desmir 10 abecedare 10 legendare; Nechita Leșan, învățator în Cizer 20 legendare; Vasilie Drăgan învățator în Bicz 15 abecedare 10 legendare; Nicolau Trimbițoiu, inv. în Grădisce 24 abecedare; Simeon Bedelean, inv. în Bonțida 10 abecedare; I. Marcu, preot în Nadeșul-român 12 abecedare; Iosif Nemeș, cooperat în Lăpuș 20 abecedare 5 legendare; Vasilie Cosma, învățator în Imbuș 10 abecedare 4 legendare; Ioan Sălăgian, învățator în Cătelul-român 10 abecedare; Andron Petri, învățator în Dej 8 abecedare; Iosif Vaida, învățator în Șomcuta mică 20 abecedare 15 legendare; Vasilie Aram din Felkuyad 4 legendare; Samson Oprea din Chiuza (cere prea târziu și nu spune câte). Suma 264 abecedare 124 legendare.

c) Cărți de acest autor se distribuă: Celui de întâiu 8 abecedare și 5 legendare. Celui de al 2-lea 5 abecedare, și 5 legendare, celui de al 3-lea 6 abecedare celui de al 4-lea 8 abecedare, 10 legendare, celui de al 5-lea 7 abecedare, celui de al 6-lea 4 abecedare și 5 legendare, celui de al 8-lea 4 abecedare și 10 legendare. Lui Ipate Todoran în Domnin 6 abecedare. Celui de sub 9=24 abecedare, celui de sub 11=12 abecedare, celui de sub 14=15 abecedare și un exemplar Stupărit de Costin*), celui de sub 12=15 abecedare și un exemplar Stupărit de Costin și 5 legendare, celui de sub 18=4 legend., celui de sub 13=10 abecedare, celui de sub 14=10 abecedare, celui de sub 15=8 abecedare, celui de sub 16=10 abecedare. Suma 152 abecedare, 2 exemplare Stupărit, 44 legendare.

*) D-l Ioan Costin preot în Baia mare donă 10 es. din opul seu Stupăritul, spre a se distribuă gratuit scoalelor misere. I. P. R.

2. Cărți din tipografia Blașului cerură: 1. Ioan Suci, inv. în Soloveștru 30 abecedare, 20 legendare; 2. Ioan Demian, inv. în Iclod p. u. Blaș 23 abecedare; 3. Basiliu Martin, inv. Băgău 15 abecedare, 18 legendare; 4. Iuliu Harșan, inv. Chiheriul-inf. 20 abecedare, 10 legendare; 5. Teodor Hogia, inv. Șura-mică 15 abecedare, 10 legendare; 6. Petru Colceriu, inv. Suciag 15 abecedare, 1 legendar; 7. Ioan Pop, inv. Șinca-veche 8 legendare; 8. Nicolau Maior, preot V. Udvarhely 8 abecedare, 5 legendare; 9. Iuliu Crainic din Urisiul-inf. 10 abecedare, 6 legendare; 10. Vasiliu Itean, inv. Caltvasser 15 abecedare, 10 legendare; 11. Nicolau Tufescu, inv. Basna 10 abecedare, 5 legendare; 12. Ioan Bucșa, inv. în Craifalēu 10 abecedare, 10 legendare; 13. Atanasiu Moga, inv. Țapu 8 abecedare; 14. Petru Grama, inv. Sânta-Jude 10 abecedare. Total 189 abecedare 103 legendare.

3. Cărți din tipografia Blașului s'au distribuit: 1. Celui de sub 1=23 abecedare (folosite, donate de școala din Rodna-veche). 2. Celui de sub 1=9 abecedare, 9 legendare. 3. Celui de sub 2=25 abecedare (folosite, donate de școala din Rodna-veche). 4. Celui de sub 3=10 abecedare și 7 legendare. 5. Celui de sub 4=10 abecedare și 5 legendare. 6. Celui de sub 5=10 abecedare și 5 legendare. 7. Celui de sub 6=10 abecedare. 8. Celui de sub 14=10 abecedare. 9. Celui de sub 7=10 abecedare. 10. Celui de sub 8=13 abecedare și 4 legendare. 11. Celui de sub 9=10 abecedare și 6 legendare. 12. Celui de sub 10=10 abecedare. 13. Celui de sub 11=8 abecedare. 14. Celui de sub 12=8 abecedare. 15. Celui de sub 13=8 abecedare. Suma 170 abecedare și 36 legendare.

4. Cărți de Popescu cerură: 1. Petru Poenar, învățator în Mercina 8 Abecedare, 9 Legendare; 2. E. Crișan și A. Moldovan din Șinca-veche 8 Abecedare 4 Legendare, dar la câteva zile după aceea ne scrisese învățătorul dirigit de acolo, Ioan Pop, că numai de ale Blașului pot folosi, deci de acelea să le trimitem, ce s'a și întâmplat; 3. Ipate Todoran din Domnin cere 22 Legendare; 4. Nicolae Necrelescu din Moioș-Miclesci, 14 Abecedare, 3 Legendare; 5. Teodor Oprean, învățator în Laslăul-român 40 Abecedare, 30 Legendare; 6. Alecsandru Vlad, învățator Bănpatak 2 Abecedare, 1 Legendar; 7. Simion Cămpian, învățator în Bonțar 15. Abecedare, 5 Legendare; 8. Florian Crainic, preot în Mihileu 15 Abecedare, 5 Legendare. Suma 103 Abecedare, 81 Legendare.

5. Cărți de ale dlui I. Popescu se distribuă: 1. Celui de sub 1=8 abecedare, 8 legendare, 1 exemplar Stupărit. 2. Celui de sub 4=15 abecedare, 5 legendare, 1 exemplar Stupărit. 3. Celui de sub 5=14 abecedare, 6 legendare, 1 exemplar Stupărit. 4. Celui de sub 3=6 legendare, 1 exemplar Stupărit. 5. Celui de sub 6=5 abecedare, 1 legendar, 1 exemplar Stupărit. 6. Celui de sub 7=15 abecedare. 7. Celui de sub 8=10 abecedare. Suma 67 abecedare, 26 legendare, 5 exemplar Stupărit.

Așa dar: 1. Bani au incurs: 145 fl. 40 cr. 2. Bani s'au spesat: 131 fl. 90 cr. Mai sunt bani gata: 13 fl. 50 cr., cari sunt depuși la cassa de economii „Rodna-veche” și formează baza capitalului pentru anul scolastic 1887/8.

3. Cărți au cerut 40 de învățatori și adecă: a) de ale lui Petri 264 abecedare, 130 legendare; b) de ale Blașului 189 abecedare, 103 legendare; c) de ale lui I. Popescu 103 abecedare, 81 legendare. Suma cărților cerute 556 abecedare, 314 legendare.

4. Cărți s'au distribuit: 1. de ale lui V. Petri 152 abecedare, 44 legendare; 2. de ale Blașului 179 abecedare, 36 legendare; 3. de ale lui I. Popescu 67 abecedare, 26 legendare. Suma cărților distribuite: 389 abecedare, 106 legendare.

S'au mai distribuit 7 exemplare din Stupăritul d-lui I. Costin și mai sunt în deposit aci: 1 legendar de Blaș, 1 legendar de Popescu, 2 exemplare Stupărit, 8 abecedare de Blaș și 12 abecedare de Petri.

Aducând acestea la cunoștința on. comitet, me rog ca rațiociniul acesta să fie studiat și aflându-se acurat — să se verifice.

Rodna-veche, 2 Iuliu, 1887.

Cu toată stima

Ioan Pop Reteganul.

primul secretar al comitet. de ajutoare.

Censurându-se socotelile și aflându-se în deplină regulă, acest raport se ia spre știință și se decide a se publica prin zărele române, dimpreună cu apelul ce urmează.

Rodna-veche, 2 Iuliu, 1887.

Porcius,
președ.

Gerasim Domide.

I. Pop Reteganul,
secretar primar.

Pamfilu Grapini.

Loterie.

Mercuri în 5 Octombrie 1887.

Brünn: 77 44 88 25 68

